

Sygn. akt I.Ns. 298/16

POSTANOWIENIE

Dnia 18 stycznia 2017r.

Sąd Rejonowy w Środzie Śląskiej Wydział I Cywilny

w składzie następującym :

Przewodniczący SSR Alina Gałęzowska

Protokolant Aniela Kowalik

Po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 18 stycznia 2017r.

sprawy z wniosku Wierzytelności (...) sp. z o.o sp. k. z siedzibą we W.

przy udziale J. J., K. P. W., Z. G. W.

stwierdzenie nabycia spadku K. W. (1)

I. stwierdza, że spadek po K. W. (1) zmarłej dnia 19 sierpnia 2013r. w B., mającej ostatnie miejsce zwykłego pobytu w miejscowości W. na podstawie ustawy nabyły córki J. J., Z. G. W. oraz syn K. P. W. po 1/3 część każdy z nich wprost;

II. oddała wniosek wnioskodawcy o zasądzenie od uczestników postępowania zwrotu kosztów postępowania.

Z./

1. odnotować

2. kal. 21 dni

18.01.2017r.

UZASADNIENIE

(...) sp. z o.o. sp. k. z siedzibą we W. wniósł o stwierdzenie, że spadek po zmarłej w dniu 19 sierpnia 2013 r. dłużnicze K. W. (1) zamieszkałej ostatnio w miejscowości W. nabyli spadkobiercy dziedziczący na podstawie ustawy: córka J. J., syn K. W. (2), córka Z. W., a także wniósł o zasądzenie od uczestników na rzecz wnioskodawcy kosztów postępowania i kosztów zastępstwa procesowego wg norm przepisanych oraz kosztów opłaty skarbowej od pełnomocnictwa w kwocie 17 zł. a także kosztów poniesionych w celu ustalenia następców prawnych zmarłej K. W. (1), a mianowicie: 110 zł za wniosek o wskazanie następców prawnych wraz z pełnomocnictwem, 39 zł za odpis skrócony aktu małżeństwa J. J. wraz z pełnomocnictwem, 39 zł za odpis skrócony aktu urodzenia K. W. (2) wraz z pełnomocnictwem, 39 zł za odpis skrócony aktu urodzenia Z. W. wraz z pełnomocnictwem.

Na rozprawie w dniu 13 lipca 2016 r. uczestnicy postępowania J. J., K. W. (2), Z. W. przychyliłi się do wniosku.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny :

K. W. (1) zmarła w dniu 19 sierpnia 2013 r. w B.. Ostatnim miejscem zwykłego pobytu spadkodawczyni była miejscowość W..

Dowód : odpis skrócony aktu zgonu K. W. (1) sporządzony w USC w T. (...) k. 40

K. W. (1) w chwili śmierci była wdową. Miała czworo dzieci córkę J. J., syna K. P. W., córkę Z. G. W., córkę M. W.. M. W. zmarła w dniu 31 grudnia 1965 r. nie pozostawiając zstępnych.

Dowody : odpis skrócony aktu zgonu K. W. (1) sporządzony w USC w T. (...) k. 40

odpis skrócony aktu małżeństwa J. J. sporządzony w USC w Ś. nr (...) k. 7

odpis skrócony aktu urodzenia Z. G. W. sporządzony w USC w O. nr (...) k. 8

odpis skrócony aktu urodzenia K. P. W. sporządzony w USC we W. nr (...) k. 9

odpis skrócony aktu zgonu M. W. sporządzony w USC w T. nr (...) k. 98

zapewnienia spadkowe uczestników postępowania k. 42-43

Spadkodawczyni nie pozostawiła testamentu.

Dowód: zapewnienia spadkowe uczestników postępowania k. 42-43

Uczestnicy postępowania nie składali oświadczeń o przyjęciu lub odrzuceniu spadku po K. W. (1). Nie zrzekli się dziedziczenia i nie zostali uznani za niegodnych dziedziczenia.

Dowód: zapewnienia spadkowe uczestników postępowania k. 42-43

Sąd zważył co następuje :

Zgodnie z art. 926 § 1 i 2 k.c. powołanie do spadku wynika z ustawy albo z testamentu. Dziedziczenie ustawowe co do całości spadku następuje wtedy, gdy spadkodawca nie powołał spadkobiercy albo gdy żadna z osób, które powołał, nie chce lub nie może być spadkobiercą.

K. W. (1) nie pozostawiła testamentu, a zatem do spadku po niej mają zastosowanie reguły dziedziczenia ustawowego.

Zgodnie z art. 931 § 1 k.c. w pierwszej kolejności powołane są z ustawy do spadku dzieci spadkodawcy oraz jego małżonek, dziedziczą oni w częściach równych. Jednakże część przypadająca małżonkowi nie może być mniejsza niż jedna czwarta całości spadku.

Spadkodawczyni w chwili śmierci była wdową oraz posiadała troje żyjących dzieci J. J., syna K. P. W., córkę Z. G. W.. Okoliczności te wynikają z odpisów aktów stanu cywilnego oraz złożonych przez uczestników postępowania zapewnien spadkowych. Sąd uznał za w pełni wiarygodne zeznania i zapewnienie spadkowe złożone przez uczestników postępowania albowiem korespondują one z treścią przedłożonych dokumentów.

Udziały w masie spadkowej każdego ze spadkobierców ustawowych wynosiły zatem po 1/3 części spadku.

Ponieważ córka spadkodawczyni M. W. nie żyła w chwili otwarcia spadku nie jest on spadkobiercą. Nie może być bowiem spadkobiercą osoba fizyczna, która nie żyje w chwili otwarcia spadku. (art. 927 § 1 k.c.)

Mając na uwadze powyższe Sąd na podstawie art. 677 k.p.c. w zw. z art. 931 § 1 k.c. stwierdził, że spadek po K. W. (1) zmarłej dnia 19 sierpnia 2013r. w B., mającej ostatnie miejsce zwykłego pobytu w miejscowości W. na podstawie ustawy nabyły córki J. J., Z. G. W. oraz syn K. P. W. po 1/3 część każdy z nich wprost.

Wniosek o zasądzenie od uczestników na rzecz wnioskodawcy kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa prawnego, a także kosztów poniesionych w celu ustalenia następców prawnych zmarłej K. W. (1) nie zasługiwał na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 520 § 1 k.p.c. każdy uczestnik ponosi koszty postępowania związane ze swym udziałem w sprawie. W myśl § 2 jeżeli jednak uczestnicy są w różnym stopniu zainteresowani w wyniku postępowania lub interesy ich są sprzeczne, sąd może stosunkowo rozdzielić obowiązek zwrotu kosztów lub włożyć go na jednego z uczestników w całości. To samo dotyczy zwrotu kosztów postępowania wyłożonych przez uczestników. Natomiast § 3 stanowi, że jeżeli interesy uczestników są sprzeczne, sąd może włożyć na uczestnika, którego wnioski zostały oddalone lub odrzucone, obowiązek zwrotu kosztów postępowania poniesionych przez innego uczestnika. Przepis powyższy stosuje się odpowiednio, jeżeli uczestnik postępował niesumiennie lub oczywiście niewłaściwie.

Wykładnia zawartego w art. 520 § 2 i 3 k.p.c. pojęcia sprzeczności interesów może budzić wątpliwości, skoro jednak przepis ten odnosi się do rozliczenia kosztów pomiędzy uczestnikami, tj. osobami, których praw dotyczy wynik postępowania (art. 510 § 1 k.p.c.), to reguły wykładni systemowej i logicznej pozwalają przyjąć, że sprzeczność interesów zachodzi wtedy, gdy postanowienie kończące postępowanie w sprawie może wywrzeć wpływ dla jednych zainteresowanych na zwiększenie, a dla innych na zmniejszenie sfery ich uprawnień.

Stworzenie katalogu spraw, w których interesy uczestników są sprzeczne nie jest możliwe, nie powinno jednak budzić sprzeciwu stwierdzenie, że w postępowaniu nieprocesowym są rozpoznawane sprawy, w których interesy uczestników zazwyczaj są sprzeczne oraz, że do tej kategorii zaliczają się sprawy o stwierdzenie nabycia własności rzeczy przez zasiedzenie, czy sprawy o ustanowienie drogi pomiędzy występującym z takim wnioskiem a właścicielem nieruchomości, która ma zostać obciążona służebnością gruntową (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 26 lipca 2012 r. II CZ 86/12 LEX nr 1228797, postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 5 grudnia 2012 r. I CZ 148/12 I CZ 148/12).

Sprzeczność interesów pomiędzy uczestnikami daje sądowi możliwość włożenia na uczestnika, którego wnioski zostały oddalone lub odrzucone, obowiązku zwrotu kosztów postępowania poniesionych przez innego zainteresowanego (art. 520 § 3 zdanie pierwsze k.p.c.). Regulacja ta zbliża się w pewnym sensie do unormowania zawartego w art. 98 § 1 k.p.c., gdyż ustawodawca musiał uwzględnić niebudzący wątpliwości fakt, że niejednokrotnie pomiędzy uczestnikami postępowania nieprocesowego toczą się spory i wtedy w pewnym sensie upodabnia się ono do procesu, w którym można usytuować poszczególnych zainteresowanych w pozycji wygrywający - przegrywający (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 27 lipca 1960 r., I CR 640/60, OSN 1961, nr 4, poz. 109).

Należy jednak podkreślić, że sytuacja w postępowaniu nieprocesowym jest inna niż w procesie, w którym przegranie sprawy z reguły wywołuje skutek w postaci obowiązku zwrotu kosztów. Wynika to wprost z zawartego w art. 520 § 2 i 3 k.p.c. wyrażenia "sąd może". W postępowaniu nieprocesowym sąd ma więc możliwość oceny, czy rodzaj sprawy, jej okoliczności, wątpliwość występujących w niej zagadnień prawnych czyniły i w jakim zakresie nietrafność lub nawet oczywistą niesłuszność stanowiska któregoś z uczestników w tym sensie "przegrywającego sprawę" i w zależności od tej oceny odmówić zasądzenia albo zasądzić zwrot kosztów. Rozwiązanie to jest elastyczne i uwzględnia różnorodność spraw rozpoznawanych w postępowaniu nieprocesowym. W procesie tymczasem muszą istnieć dopiero "wypadki szczególnie uzasadnione" (art. 102 k.p.c.), a więc występujące sporadycznie, aby stronę przegrywającą sąd mógł zwolnić całkowicie lub częściowo od obciążenia jej zwrotem kosztów. Choć przegrywającym sprawę w rozumieniu art. 520 § 3 k.p.c. jest ten uczestnik, którego wnioski zostały oddalone lub odrzucone, to nie w każdym wypadku nieuwzględnienia środka zaskarżenia istnieje podstawa do zasądzenia od występującego z nim na rzecz uczestników wnoszących o jego nieuwzględnienie kosztów postępowania związanych z jego rozpoznaniem.

W ocenie Sądu rodzaj sprawy, jej okoliczności, brak stwierdzenia nietrafności lub oczywistej niesłuszności stanowiska któregoś z uczestników nie uzasadniały zastosowania art. 520 § 2 i 3 k.p.c. Nie można również stwierdzić, że postanowienie kończące postępowanie w sprawie o stwierdzenie nabycia spadku po zmarłej K. W. (1) może wywrzeć wpływ dla jednych zainteresowanych na zwiększenie, a dla innych na zmniejszenie sfery ich uprawnień. Każdy z uczestników jest w jednakowym stopniu zainteresowany wynikiem sprawy. Na stopień tego zainteresowania zdaniem Sądu nie wpływa odmienny cel ustalenia kręgu spadkobierców po zmarłym. W przypadku wnioskodawcy celem tym

będzie dochodzenie wierzytelności od spadkobierców, a w przypadku uczestników możliwość wykazania się tytułem prawnym do spadku w przypadku kwestionowania tego tytułu przez osoby trzecie.

Uznanie przez sąd w postępowaniu nieprocesowym, że wniosek uczestnika o zasądzenie kosztów postępowania nie uzasadnia odstąpienia od reguły wyrażonej w art. 520 § 1 k.p.c., powoduje oddalenie tego wniosku (postanowienie SN z dnia 9 grudnia 1999 r., III CKN 497/98, OSNC 2000, nr 6, poz. 116). Dlatego mając na uwadze powyższe Sąd orzekł o kosztach postępowania na podstawie art. 520 § 1 k.p.c.